

**УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ І ЕКОНОМІКА ПРАЦІ:
З ІСТОРІЇ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
У ВИЩІЙ ШКОЛІ УКРАЇНИ**

Качан Є.

**КАФЕДРИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ І РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ – 40**

2009-й рік для колективу кафедри управління персоналом і регіональної економіки є ювілейним, оскільки їй виповнюється 40 років від дня заснування.

Із історії становлення. В уже далекому 1966 р. згідно з наказом Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти УРСР в Тернополі було відкрито відділення фінансово-економічного факультету Київського інституту народного господарства. Того ж року сюди вступили на I курс 75 студентів за спеціальністю “Фінанси” та “Бухгалтерський облік у промисловості”.

Наказом цього ж Міністерства від 13 травня 1967 р. тут відкрито чотири кафедри:

- загальнонаукових дисциплін;
- економічних і технологічних дисциплін;
- математики і статистики;
- іноземних мов.

Того ж року з 1 вересня Тернопільське відділення було реорганізоване в Тернопільський факультет Київського інституту народного господарства, а вже з 01. 01. 1971 р. на базі цього факультету постановою Ради Міністрів УРСР в Тернополі відкрито Тернопільський фінансово-економічний інститут. Керівником відділення, деканом факультету і першим ректором інституту став кандидат економічних наук, доцент Леонід Олексійович Канищенко.

Наказом Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти УРСР № 185 від 15 квітня 1969 р. кафедру економічних і технологічних дисциплін із 01.09.1969 р. розділено на дві, а саме:

- кафедру економічних і технологічних дисциплін;
- кафедру економічної історії і економічної географії.

Власне історія кафедри управління персоналом і регіональної економіки започаткована від часу створення кафедри економічної історії і економічної географії.

У вересні 1975 р. в інституті на базі кафедри економічної історії і економічної географії було створено дві кафедри:

- економічної географії;
- історії народного господарства і радянського права.

У 1988 р. кафедра економічної географії перейменована на кафедру територіальної організації продуктивних сил і управління трудовими ресурсами, оскільки в навчальних планах економічних спеціальностей замість дисципліни “Економічна географія СРСР” було введено “Розміщення продуктивних сил”. Водночас перед колективом кафедри було окреслене завдання формувати методичне забезпечення для підготовки фахівців із управління трудовими ресурсами, що відобразили в назві кафедри.

У 1993 р. в інституті відкрито спеціальність “Управління трудовими ресурсами”, а кафедру перейменовано на кафедру управління трудовими ресурсами і розміщення продуктивних сил.

Оскільки спеціальність “Управління трудовими ресурсами” була перейменована на “Управління персоналом і економіка праці”, а навчальна дисципліна “Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка” на “Регіональна економіка”, згідно з

рішенням Вченої ради ТНЕУ від 7 лютого 2007 р., кафедра отримала назву “Управління персоналом і регіональної економіки”.

Першим завідувачем кафедри економічної історії і економічної географії був доктор історичних наук, доцент Антон Григорович Ткачук (1969-1970 н. р.), після нього кафедрі в 1970-71 н. р. очолював кандидат історичних наук, доцент Валентин Павлович Шкварець.

Із 1971 до 1982 р. кафедрі очолював кандидат економічних наук, доцент Микола Олександрович Петрига, який від 1982 р. до виходу на пенсію в 2000 р. працював на посаді професора кафедри.

Кандидат географічних наук, доцент Олександр Володимирович Корж керував кафедрою з 1982 до .

Від 1987 до 1992 р. завідувачем кафедри працював кандидат географічних наук, професор Михайло Омелянович Ковтонюк.

Із 1992 р. кафедрі очолює кандидат економічних наук, професор, заслужений працівник народної освіти України, академік Академії економічних наук України Євген Петрович Качан.

Становлення кафедри управління персоналом і регіональної економіки відбулося в два етапи:

- перший етап тривав із 1969 до 1993 р., коли вона була загальноінститутською;
- другий етап почався в 1993 р., коли кафедра стала випусковою зі спеціальності «управління трудовими ресурсами».

На першому етапі фундаторами кафедри в 1969 р. були доценти А. Г. Ткачук і М. О. Петрига, викладачі Б. Д. Лановик, П. М. Холява, викладачі з погодинною оплатою праці О. М. Зарваницька, І. Г. Процик, Н. А. Григорук, лаборант Г. С. Сточеляс.

Б. Д. Лановик працював на кафедрі від часу заснування до 1975 р., а також із 1981 до 1991 р.; в 1971 р. захистив кандидатську дисертацію, а у 1990 р. отримав вчене звання професора.

Доцент П. М. Холява працював на кафедрі з часу її заснування до 1995 р.; у 1974-у захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата географічних наук.

У 1970 р. колектив кафедри поповнив випускник аспірантури РВПС УРСР АН УРСР М. О. Усачов, який у 1972 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата географічних наук, а в 1976 р. переїхав на роботу в Донецький національний університет. Із лютого 1971 р. на кафедрі почав працювати старшим лаборантом Є. П. Качан, а у вересні того ж року за конкурсом на посаду старшого викладача був обраний кандидат географічних наук М. О. Ковтонюк, який працював на кафедрі до виходу на пенсію в 2000 р.

Від 1972 до 1973 р. викладачем кафедри працював Т. І. Боднар.

Після закінчення аспірантури в серпні 1972 р. на кафедрі прибув на посаду старшого викладача О. В. Корж, який у 1973 р. захистив дисертацію, і йому було присвоєно науковий ступінь кандидата географічних наук.

Доцент О. В. Корж працював на кафедрі 30 років і в 2003 р. вийшов на пенсію.

Із 1971 р. до 1975 р. на посаді доцента кафедри працював кандидат історичних наук, доцент Д. О. Кочат. В 1972 р. на кафедрі був скерований випускник аспірантури Львівського державного університету А. С. Шляхтовський, який в 1974 р. захистив дисертацію і отримав науковий ступінь кандидата історичних наук.

Від 1972 р. до 1984 р. на посаді старшого викладача працював І. Г. Процик, який у 1978 р. захистив кандидатську дисертацію і здобув науковий ступінь кандидата педагогічних наук.

Упродовж 25 років працювала на кафедрі М. П. Дусановська, яка у 1977-у була зарахована на посаду викладача, а у 1991-у переведена на посаду старшого викладача і працювала на цій посаді до виходу на пенсію у 2002 р.

Із вересня 1975 до вересня 1980 р. на кафедрі працювала на посаді викладача Н. А. Григорук. Від грудня 1980 до жовтня 1996 р. на посаді старшого викладача працювала О. М. Зарваницька.

У 1980-1985 рр. на кафедрі працював на посаді старшого викладача О. В. Гричук, який у 1984-у захистив дисертацію, отримавши науковий ступінь кандидата географічних наук.

У 1981 р., після ліквідації кафедри історії народного господарства і радянського права, на кафедрі економічної географії були переведені доценти Б. Д. Лановик, Л. А. Тирса, З. М. Матисякевич, викладачі Л. А. Родіонова і О. В. Стаднійчук.

У 1988 р. на посаду викладача прийнята випускниця Московського державного університету Т. Є. Царик, яка того ж року захистила кандидатську дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата географічних наук.

У березні 1989 р. на посаду викладача кафедри була прийнята за конкурсом О. Ф. Романець, яка працювала до жовтня 1999 р.

Також на посаду викладача в грудні 1991-го на кафедру була прийнята випускниця аспірантури Київського державного університету Л. П. Запорожан, яка в жовтні того ж року захистила кандидатську дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата географічних наук.

З 1992 р. на кафедрі почали працювати на посадах викладачів Д. В. Ткач, який в 1996-у захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата географічних наук, та В. Я. Брич, який у 1997 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук, а у 2004-у – докторську дисертацію за спеціальністю “Демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика”. Від 2006 р. проф. В. Я. Брич завідує кафедрою менеджменту ТНЕУ.

Із 1993 до 1998 р. на посаді викладача кафедри працював І. М. Миколів.

На другому етапі відбулося формування науково-педагогічного колективу кафедри як випускової зі спеціальності “Управління трудовими ресурсами”.

У 1993 р. в інституті народного господарства на базі кафедри територіальної організації продуктивних сил і управління трудовими ресурсами відкрито спеціальність “Управління трудовими ресурсами”. Крім цього, за кафедрою закріпили навчальну дисципліну “Розміщення продуктивних сил”, що належала до блоку фундаментальних, і її читали для студентів економічних спеціальностей всіх форм навчання. Згадані обставини й зумовили необхідність зміни назви кафедри на “Управління трудовими ресурсами і розміщення продуктивних сил”. Підготовка фахівців із управління трудовими ресурсами потребувала продовження формування колективу кафедри, насамперед – за рахунок спеціалістів із базовою економічною освітою. Для вирішення цього завдання при кафедрі була відкрита аспірантура з двох спеціальностей “Розміщення продуктивних сил та економіка регіонів” і “Демографія економіка праці, соціальна економіка і політика”. Першими аспірантами були нинішні доценти кафедри Г. П. Баб’як, О. Б. Марцінковська і, Д. Г. Шушпанов. У 1995 р. на кафедрі прийняті на посади викладачів О. П. Дяків, О. Є. Цісецький, Я. Ю. Штокало. Після закінчення аспірантури штат викладачів поповнили Г. П. Баб’як (1996 р.), О. Б. Марцінковська (1997 р.), Д. Г. Шушпанов (1997 р.), В. М. Островерхов (1999 р.), З. М. Пушкар (2000 р.). Усі вони успішно захистили кандидатські дисертації, отримали вчені звання доцентів і продовжують працювати на кафедрі.

У 1996 р. після закінчення аспірантури при РВПС України НАНУ і успішного захисту дисертації на посаду викладача кафедри був прийнятий В. В. Файфура.

У зв’язку з реорганізацією кафедри економіки природокористування і управління у 1999 р. до 2003 р. проєсор І. Г. Яремчук і старший викладач О. Р. Даценюк переведені на кафедру управління трудовими ресурсами і розміщення продуктивних сил.

Після закінчення аспірантури (2002 р.) і захисту дисертації (2003 р.) на посаді викладача почала працювати Н. М. Слівінська. Того ж року захистили дисертації

В. М. Островерхов і О. Є. Цісецький. Із 2002 до 2004 р. на посаді викладача працювала Ю. Л. Сторощук та І. Б. Шевченко

Після навчання в аспірантурі (2004 р.) при кафедрі без відриву від виробництва захистив дисертацію С. А. Надвиничний, який працює заступником начальника навчального управління ТНЕУ і за сумісництвом – доцентом кафедри.

У 2004 р. кафедра економіки і соціології праці була реорганізована в кафедру соціальної роботи. Викладачів, які читали навчальні дисципліни “Економіка праці і соціально-трудова відносина” та “Системи технологій”, перевели на кафедру управління трудовими ресурсами і розміщення продуктивних сил. На кафедру прийшли працювати: к.т.н., професор А. Г. Горілий (2004-2007 рр.), к.т.н., доцент І. О. Іваськевич (2004-2008 рр.), доцент О. В. Дичковська, ст. викладач С. А. Прохоровська, ст. викладач О. С. Благуляк (2004-2007 рр.).

Протягом останніх років кафедру поповнили випускники магістратури С. М. Коцелко (2007) і Н. М. Бакуліна (2006). Із 2007 р. на кафедрі працює доктор медичних наук, професор О. Є. Кузів.

Упродовж багатьох років викладачами кафедри за сумісництвом працювали директор обласного центру зайнятості Б. С. Довжук, його заступник П. Р. Химейчук, заступник начальника Головного управління праці і соціальної політики Тернопільської ОДА Т. М. Дмитрів, головний спеціаліст Головного управління економіки Тернопільської ОДА, к.е.н. О. П.Хом'як – випускник аспірантури при кафедрі.

Вагомий внесок у становлення кафедри зробила М. Л. Марцінковська, яка впродовж 1975-2002 рр. працювала старшим лаборантом кафедри.

У 1973-1975 рр. старшим лаборантом кафедри працювала О. Кобко, а з 2002-го старший лаборантом – В. П. Кузишин

Свого часу на кафедрі працювали лаборантами О. А. Юрченко, В. А. Коваленко В. В. Біда, Р. Г. Коломацька, І. І. Троян, О. В. Гузар. В даний час навчальний процес допомагають забезпечувати старший лаборант В. В. Андруньків, лаборанти О. М. Коплак, І. В. Копильчак.

У ці дні науково-педагогічний колектив кафедри налічує 22 особи, в т.ч. професорів – 2, доцентів – 14, викладачів – 5, аспірантів – 1. На кафедрі працюють завідувач комп'ютерного класу, старший лаборант і 2 лаборанти.

Навчально-методична діяльність кафедри.

Кафедра управління персоналом і регіональної економіки є випусковою, оскільки забезпечує підготовку фахівців з напрямку “Управління персоналом і економіка праці”. Одночасно вона є фундаментальною, оскільки забезпечує викладання навчальних дисциплін “Регіональна економіка” і “Економіка праці і соціально-трудова відносина” для студентів галузі знань “Економіка і підприємництво”, а також таких дисциплін як “Основи охорони праці”, “Екологія”, “Системи технологій”, “Управління персоналом” для студентів інших галузей знань (“Менеджмент і адміністрування”, “Культура”).

У 1997 р. кафедра вперше випустила спеціалістів з “Управління трудовими ресурсами” на денній формі навчання – 20 осіб.

За 13 років кафедра підготувала бакалаврів – 577 осіб, у т.ч. на заочній формі навчання 349, а також 300 магістрів, 524 спеціалісти, в т.ч. на заочній формі навчання відповідно 216 і 331.

В останні роки фах спеціаліста з “Управління персоналом і економіка праці” студенти отримують також на факультеті післядипломної освіти і шляхом екстернатної форми навчання.

Викладачі кафедри здійснюють викладання фахових нормативних дисциплін та їх методичне забезпечення в Калуському навчально-консультаційному центрі. Він є структурно віддаленим підрозділом університету і готує бакалаврів і спеціалістів без відриву від виробництва за спеціальністю “Управління персоналом і економіка праці”.

Викладачі кафедри читають лекції і проводять практичні заняття з дисциплін “Регіональна економіка”, “Економіка праці і соціально-трудові відносини”, “Основи охорони праці”, “Екологія”, “Системи технологій”, “Економіка зарубіжних країн” у Нововолинському, Самбірському факультетах, Івано-Франківському інституті менеджменту, Свалявському, Калуському, Луцькому, Кам'янець-Подільському навчально-консультаційних центрах.

На кафедрі читають 32 навчальних дисципліни, в т.ч. 6 загальноуніверситетських і 26 для студентів спеціальності “Управління персоналом і економіка праці”. Викладачі кафедри для студентів українсько-німецького та українсько-нідерландського факультетів читають лекції і проводять практичні заняття з “Регіональної економіки” та “Економіки праці, соціально-трудових відносин” англійською мовою.

Всі навчальні дисципліни, які читають на кафедрі, повністю забезпечені власними методичними розробками, навчальними посібниками і підручниками. Так, кафедра підготувала й опубліковано навчальні посібники “Основи екології”, “Основи охорони праці”, “Економіка праці та соціально-трудові відносини”, “Населення і трудовий потенціал України”, “Управління трудовими ресурсами”, “Регіональна економіка”, а також підручники “Розміщення продуктивних сил” і “Регіональна економіка” з грифом МОН України. Для кожної дисципліни, які читають викладачі кафедри, розроблені навчально-методичні комплекси. Робочі навчальні програми розроблені з урахуванням модульно-рейтингової системи контролю знань студентів відповідно до принципів Болонської декларації.

Основним завданням кафедри є підготовка бакалаврів, спеціалістів, магістрів із спеціальності “Управління персоналом і економіка праці”, а також наукових кадрів через аспірантуру, яка при кафедрі функціонує з двох спеціальностей “Розміщення продуктивних сил та економіка регіонів” та “Демографія економіка праці, соціальна економіка і політика”.

На замовлення управління освіти Тернопільської облдержадміністрації в навчальні плани ОПП “магістр” і “спеціаліст” денної форми навчання введено дисципліни “Педагогічний менеджмент”, “Основи педагогічної майстерності”, “Методика викладання основ економіки”, а також педагогічна практика в загальноосвітніх середніх школах. Випускники у додатках до дипломів отримують запис про право викладання основ економіки в загальноосвітніх середніх школах, що в сучасних умовах є надзвичайно доцільно, оскільки розширює спектр працевлаштування як спеціалістів, так і магістрів. Одночасно органи освіти можуть укомплектовувати педагогічні колективи середніх шкіл фахівцями-економістами.

У сучасних умовах кафедра, втілюючи в життя принципи Болонської декларації, основну увагу приділяє вдосконаленню методики викладання з метою підвищення активності освітньої діяльності студентів. У результаті випускники спеціальності “Управління персоналом і економіка праці” мають володіти практичними навиками й здібностями аналізу стану ринку праці в регіоні, прогнозування обсягів і структури попиту і пропозиції робочої сили, розроблення програм зайнятості населення, планування і реалізації кадрової політики та чисельності персоналу, його розвитку й оцінки, планування продуктивності праці та фонду заробітної плати, встановлення норм праці, методів підбору і підготовки кадрів, профорієнтаційної діяльності.

Окреслені завдання впливають із концептуальних засад розвитку кафедри, які в сучасних умовах передбачають якісну підготовку професіоналів на основі сучасної теорії і практики управління людськими ресурсами.

Підготовка фахівців із управління людськими ресурсами потребує достатньо фундаментальної практичної підготовки. Для цього в Тернопільському обласному центрі зайнятості створено філію кафедри управління персоналом і регіональної економіки. Студенти мають змогу на практиці оволодівати знаннями, що стосуються аналізу регіонального ринку праці, розроблення обласної програми зайнятості населення,

організації профорієнтаційної роботи. Кафедра підтримує тісні зв'язки з окремими підприємствами, установами а організаціями, які є базами виробничої і переддипломної практики студентів.

В останні роки студенти мають змогу навчатися в школі кадрового резерву, яка створена відповідним розпорядженням голови облдержадміністрації, а в згодом, проходити переддипломну практику і стажуватися в структурних підрозділах облдержадміністрації.

Результативність такої співпраці проявляється в тому, що більшість дипломних робіт студенти виконують на замовлення, про що свідчать відзиви керівників підприємств, установ і організацій. Магістерські роботи, як правило, містять інноваційні пропозиції. Студенти заочної форми навчання виконують дипломні роботи на матеріалах підприємств і установ, де вони працюють.

Наявність лабораторії комп'ютерних засобів навчання дає змогу не тільки активувати навчальний процес, а й застосовувати обчислювальну техніку при виконанні дипломних робіт.

Науково-дослідна діяльність кафедри

Поряд із навчально-педагогічною велике значення має науково-дослідна діяльність викладачів кафедри, яка, насамперед, сприяє підвищенню рівня кваліфікації викладачів; її результативність проявляється у підготовці наукових статей, монографій, захисті кандидатських і докторських дисертацій.

Отримання кафедрою статусу випускової на початку 1990-х років означало необхідність забезпечення навчального процесу кваліфікованими кадрами, і передусім, кандидатами і докторами наук. Для цього була вироблена і реалізується стратегія підготовки кадрів, перш за все, за рахунок власної аспірантури, а також шляхом залучення молодих фахівців з науковими ступенями і базовою економічною освітою.

В середині 1990 років науково-педагогічний колектив кафедри поповнили випускники Київського національного університету (Л. П. Запорожан, Д. В. Ткач), аспірантури РВПС України НАНУ, (В. В. Файфура). Аспірантуру кафедри формували випускники Тернопільського національного педагогічного університету (Д. Г. Шушпанов, Г. П. Баб'як, Л. Б. Марцінковська, О. Є. Цісецький, З. М. Пушкар), а також Тернопільської академії народного господарства (О. П. Дяків, В. М. Островерхов, Н. М. Слівінська). Творча співпраця з Радою по вивченню продуктивних сил України НАНУ, Інститутом регіональних досліджень НАНУ, Інститутом демографії та соціальних досліджень НАНУ, Львівським національним університетом, Донецьким національним університетом, Київським національним економічним університетом, Одеським державним економічним університетом дала змогу створити висококваліфікований науково-педагогічний колектив кафедри, якому під силу вирішення завдань із підготовки професіоналів у галузі управління персоналом і економіки праці.

Вагому допомогу у підготовці науково-педагогічних кадрів кафедри надали академіки М. М. Долішній, Е. М. Лібанова, доктори економічних наук, професори С. І. Бандур, В. В. Онікієнко.

Викладачі кафедри виконують комплексну наукову тему: "Регіональні проблеми вдосконалення розвитку і розміщення продуктивних сил" (державний реєстраційний номер № 01054600860).

Результати наукових досліджень їхні автори публікують у вигляді тез і статей в науковому журналі "Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України", доповідали на міжнародних та всеукраїнських і звітних університетських наукових конференціях та семінарах. За результатами наукових досліджень захищено 15 кандидатських і 1 докторська дисертація, опубліковано 6 монографій, 18 навчальних посібників та 2 підручники ("Розміщення продуктивних сил України" та "Регіональна економіка"). Серед монографій можна відзначити монографії В. Я. Брича "Трансформація ринку праці та проблеми підвищення життєвого рівня населення", Є. П. Качана і

О. О. Обухівського “Регіональна політика ринків праці”. Заслужують уваги навчальні посібники Є. П. Качана і Д. Г. Шушпанова “Управління трудовими ресурсами” й “Економіка праці та соціально-трудова відносини” за редакцією професора Є. П. Качана. Згадані посібники і підручники опубліковані під грифом МОН України. За період із 1993 р. викладачі і аспіранти кафедри опублікували близько 1000 наукових праць.

Запорукою високого рівня підготовки спеціалістів і магістрів є належна організація науково-дослідної роботи студентів. При кафедрі успішно працює студентський науковий гурток. Результати наукової діяльності членів гуртка доповідають на щорічній звітній студентській науковій конференції під час Днів науки, на першому і другому етапах Всеукраїнської студентської олімпіади з управління персоналом та економіки праці. Студенти беруть участь у різноманітних конкурсах студентських наукових робіт. Студенти публікують спільно з викладачами статті в науковому журналі “Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України”.

Студенти спеціальності “Управління персоналом і економіки праці” (“Управління трудовими ресурсами”) неодноразово займали призові місця на Всеукраїнських олімпіадах та конкурсах студентських наукових робіт. Так, в 1999 р. студент Р. Б. Левицький отримав Диплом I ступеня на Всеукраїнській олімпіаді з управління трудовими ресурсами, Б. О. Хороший в 2005 р. зайняв III місце на аналогічній олімпіаді. На Всеукраїнській студентській олімпіаді зі спеціальності “Управління персоналом і економіка праці”, яка відбувалася у м. Києві в травні 2008 р. студент Андрій Страдомський отримав диплом III ступеня, а студентка Світлана Штокайло виборола I місце з дисципліни “Ринок праці”, Ірина Ткач - I місце з дисципліни “Мотивація праці”. На олімпіаді 2009 р. – були відзначені нагородами студенти: Ольга Шиян за I місце з дисципліни “Ринок праці”, Катерина Семчук – за III місце з дисципліни “Мотивація праці”.

На II Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, що відбувся у березні 2009 р. в Донецькому національному університеті та ж Катерина Семчук отримала Диплом I ступеня.

Результативності науково-дослідної роботи викладачів кафедри сприяє співпраця з Тернопільським обласним центром зайнятості населення. Професорсько-викладацький склад кафедри Є. П. Качан., В. Я. Брич, О. П. Дяків, В. М. Островерхов, Д. Г. Шушпанов беруть участь у розробленні Програм зайнятості населення Тернопільської області. Професор Є. П. Качан і доцент В. В. Файфура - учасники розроблення концептуальної схеми “Програма використання мінерально-сировинних ресурсів у забезпеченні комплексного соціально-економічного розвитку Тернопільської області”.

Викладачі кафедри Є. П. Качан, В. В. Файфура, Д. В. Ткач, О. П. Дяків, Д. Г. Шушпанов та Я. Ю. Штокало брали участь у виконанні держбюджетної прикладної теми на замовлення МОН України: “Стратегічні орієнтири соціально-економічного розвитку України до 2020”.

Результати науково-дослідної роботи кафедри регулярно розглядають на засіданнях наукового семінару кафедри, рекомендації якої є підставою для рішень про публікацію статей у наукових журналах, і у т.ч. в журналі “Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України”.

Викладачі і аспіранти кафедри беруть активну участь у міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, семінарах, а також є учасниками круглих столів, що проводять обласні і міські органи влади.

У 2004 р. кафедра спільно з Міністерством праці і соціальної політики, Національною академією наук України, Тернопільською обласною державною адміністрацією, обласним центром зайнятості населення провели Всеукраїнську науково-практичну конференцію на тему: “Регіональні аспекти зайнятості та ринку праці”.

У 2009 р. відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція на тему “Соціально-економічні та демографічні проблеми збереження і розвитку трудового

потенціалу регіонів”, яку кафедра провела спільно з Міністерством праці і соціальної політики України, Радою по вивченню продуктивних сил України НАНУ, Тернопільським обласним центром зайнятості населення.

Щороку викладачі кафедри беруть участь в наукових конференціях присвячених проблемам відтворення населення, ринку праці, механізму зайнятості, вирішення соціальних питань та вдосконалення соціально-трудова відносин.

Видавнича діяльність кафедри була започаткована ще на першому етапі її створення. В 1977 р. розпочалося за завданням Географічного товариства СРСР видання збірника наукових праць “Экономико-географические исследования в Юго-Западном экономическом районе”. – Ленинград. В 1987 р. вийшов другий номер збірника під назвою “Вопросы взаимодействия общества и природной среды в Юго-Западном экономическом районе”, а в 1991 р. теж у Ленінграді – третій номер збірника під назвою “Вопросы расселения населения и использования трудового потенциала в Юго-Западном экономическом районе”.

Від 1997 р. щорічно виходив збірник наукових праць викладачів кафедри управління трудовими ресурсами і розміщення продуктивних сил України, який у 2007 р. перереєстрований у Міністерстві юстиції України в науковий журнал “Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України”. У 2000 р. збірник зареєстрований у ВАК України як фахове економічне видання (бюлетень ВАК України 2000, № 4).

Навчальні посібники, підручники, журнали, монографії викладачі кафедри публікують переважно у видавництві ТНЕУ “Економічна думка”. Разом із тим кафедра плідно співпрацює з видавництвами “Вища школа”, Товариства “Знання”, Видавничим домом “Юридична книга”.

В умовах ринкової економіки загострюється конкуренція не тільки на ринках сировини і збуту, а й особливо на ринку праці. Повсякденно зростають вимоги споживачів до якості виробничих ресурсів, серед яких найбільше цінують людські ресурси і насамперед, трудовий потенціал. У глобалізованому середовищі, коли економіка дедалі більше орієнтується на зменшення матеріальних затрат зростає роль ринку знань. Постійно підвищується значення інтелектуального капіталу.

Сьогодні роботодавців цікавлять, насамперед, фахівці, які добре обізнані в певній галузі економіки, тобто компетентні спеціалісти. Власне, у підготовці компетентного фахівця визначальну роль відіграють вищі навчальні заклади, а в їх структурі - випускові кафедри.

Кафедра управління персоналом і регіональної економіки, маючи висококваліфіковані науково-педагогічні кадри, спроможна забезпечити компетентнісний підхід до підготовки на вищому рівні фахівців для національної економіки України.

Впроваджуючи у навчальний процес принципи Болонської декларації, колектив кафедри, враховуючи нові вимоги до випускників, спрямовує свої зусилля на формування в студентів умінь трансформувати знання в інноваційні технології, навиків самостійного набуття знань і аналізу економічної ситуації. Сучасний фахівець має постійно прагнути до самовдосконалення, володіти методами наукових досліджень, уміти працювати в команді, швидко адаптуватися до змін, поважати демократичні цінності.

Методичне забезпечення навчального процесу, підготовка компетентних фахівців та постійне зростання наукового потенціалу – головні пріоритети діяльності кафедри управління персоналом і регіональної економіки.